

POŻEGNANIA

Genowefa Kociszewska-Musiał (1932–2012)

Genowefa Kociszewska-Musiał urodziła się 14 grudnia 1932 r. w Gołkowie pod Warszawą, zmarła 4 maja 2012 r. w Piasecznie.

W 1951 r. Genowefa uzyskała świadectwo maturalne w Liceum im. Emilii Plater w Zalesiu. Po pomyślnym zdaniu egzaminów na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi kontynuowała studia na nowo wówczas przemianowanym Wydziale Nauk o Ziemi Uniwersytetu Warszawskiego. Była zdolna, obowiązkowa i pracowita – a te cechy gwarantują sukces. Nigdy nie powtarzała egzaminów, a już pod koniec studiów zaproponowano Jej pracę na stanowisku młodszego asystenta. Pięcioletnie studia na geologii z tytułem magistra w zakresie geologii stratygraficznej i poszukiwawczej zakończyła opracowaniem i mapą „Zdjęcie geologiczne okolic Zbelutki w Górach Świętokrzyskich” (1956) pod kierunkiem profesora Jana Samsownicy (1888–1959), jednego z czołowych geologów polskich. W okolicy Szumska odkryła nowe stanowiska występowania osadów ordowiku.

Po studiach, w 1956 r., wyszła za mąż, urodziła dwie córki i doczekała się troje wnuków i troje prawnuków. Mężem Jej był nieżyjący już geolog dr Tadeusz Musiał, kolega ze studiów, który po zdobyciu doświadczeń zawodowych w Centralnym Urzędzie Geologii, dołączył do dydaktyki i badań na Wydziale Geologii UW.

Pracę w Katedrze Geologii i Ekonomiki Złóż na Wydziale Geologii Genowefa rozpoczęła już na rok przed zakończeniem studiów – na wydziale pracowała do przejścia na emeryturę, to jest do 1998 r. Zmiany w strukturze wydziału sprawiły, że była to już wtedy Katedra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych, którą kierowała w latach 1975–1982 i ponownie w okresie 1990–1998.

Stopień naukowy doktora nauk przyrodniczych Genowefa Kociszewska-Musiał otrzymała 14 czerwca 1965 r. na podstawie dysertacji „Charakterystyka współczesnych aluwów facji korytowej górnej i środkowej Wisły”. Promotorem pracy był prof. Zbigniew Różycki, który na UW dzierżył Katedrę Geologii Czwartorzędu. Doktorantka przepłynęła Wisłę od źródeł do ujścia, sama pobierając próbki do badań. Wyniki uzyskane na podstawie tej pracy, jak i podobnych opracowań, które zaczęły się ukazywać także z inicjatywy prof. Bronisława Halickiego, stanowią bogaty materiał porównawczy dla badań starszych osadów rzecznych i wniosków dotyczących poszukiwań terenów ich alimentacji. Praca doktorska ukazała się w druku w kilkunastu publikacjach w latach 1966, 1968, 1969 i 1970.

Obrona pracy habilitacyjnej, zakończona wynikiem pozytywnym, jak wszystko inne, co w życiu realizowała, odbyła się 17 kwietnia 1978 r. na podstawie rozprawy opublikowanej w tymże roku.: „Czwartorzędowe surowce okruczowe Suwalszczyzny na tle budowy geologicznej”.

Bogata bibliografia Jej prac zawiera tytuły dotyczące badań podstawowych podejmowanych w pojedynkę, a także, co dziś coraz bardziej się liczy, w zespołach badawczych

(współautorsko także z mężem Tadeuszem), jak i badań stosowanych, które ukazywały się w druku oraz w opracowaniach dostępnych w archiwach, dla potrzeb planowania przestrzennego w różnych gminach, czy innych potrzeb gospodarki narodowej. Jako geolog z „uprawnieniami”, który bierze odpowiedzialność za wykonane dokumentacje, była współautorem bardzo poszukiwanym.

Wspólnie z Teresą Hanczke, Tadeuszem Musiałem, Carlą Müller z Niemiec i z autorką tego wspomnienia (por. Wybór literatury z lat 1969–1990) rozwiązywała problemy sedimentologiczne, nie tylko współczesnych osadów rzecznych, ale i sedimentacji i litostratygrafii trzeciorzędu (czytaj dziś paleogenu), a po jakimś czasie – o czym może mało kto wie – także zagadnienia geologii bursztynu, surowca najliczniejszego z kamieni jubilerskich w Polsce. W zakresie opracowań surowców okruczowych G. Kociszewska-Musiał jest autorem podręcznika „Surowce mineralne czwartorzędu” (1988). Podręcznik ten jako pierwszy dotyczący surowców Polski zawiera również rozdział „Bursztyn”, na który do dziś powołują się badacze żywic kopalnych.

Ilu wykreowała magistrantów przez tyle lat pracy, trudno dziś oszacować. Były to prace magisterskie nie tylko na studiach dziennych, ale i innych formach studiów, które prowadził i prowadzi Wydział Geologii UW. Kontakt ze studentami miała zawsze bezkonfliktowy, studentów zdolnych umiała docenić, słabszym nie szczędziła czasu, aby nie zmarnowali swego startu.

Całe swoje zawodowe życie związała z UW i tam przez 43 lata wspinała się realizowała, jako naukowiec, pedagog

i wychowawca młodych pokoleń. W środowisku geologów, przyjazna i koleżeńska, skromna i uczynna, pozostała tylko dobre wspomnienia zarówno z okresu studiów 1951–1956, jak i życia zawodowego.

WYBÓR LITERATURY Z LAT 1969–1990

- KOCISZEWSKA-MUSIAŁ G., KOSMOWSKA-CERANOWICZ B. 1969 – Charakterystyka osadów w okolicy Przeclawia na południe od Szczecina. Pr. Muz. Ziemi, 16: 337–353.
- KOCISZEWSKA-MUSIAŁ G., KOSMOWSKA-CERANOWICZ B., MUSIAŁ T. 1972 – Charakterystyka sedimentologiczna współczesnych aluwiiów Sanu. Pr. Muz. Ziemi, 19: 135–160.
- HANCZKE T., KOCISZEWSKA-MUSIAŁ G., KOSMOWSKA-CERANOWICZ B., MUSIAŁ T. 1972 – Charakterystyka osadów mioceńskich w wierceniach w Sopocie, Zatoce Puckiej i okolicach Fromborka. [W:] Problemy geologii morza. Stud. i Mater. Oceanol., 3 : 295–297.
- KOCISZEWSKA-MUSIAŁ G., KOSMOWSKA-CERANOWICZ B. 1973 – Nowe znalezisko młodotrzeciorzędowych żwirów i piasków kwarcowych koło Ostródy. Prz. Geol., 21: 641–643.
- KOSMOWSKA-CERANOWICZ B., HANCZKE T., KOCISZEWSKA-MUSIAŁ G. 1974 – Osady trzeciorzędowe z wierceń rejonu Gdańska. Pr. Muz. Ziemi, 22: 95–132.
- KOSMOWSKA-CERANOWICZ B., KOCISZEWSKA-MUSIAŁ G. 1975 – Charakterystyka mineralogiczno-petrograficzna trzeciorzędowych i „preglacialnych” osadów piaszczystych z wierceń południowo-wschodniego obrzeżenia Kotliny Warszawskiej. Kwart. Geol., 19: 460–461.
- KOSMOWSKA-CERANOWICZ B., KOCISZEWSKA-MUSIAŁ G. 1976 – Charakterystyka litologiczna osadów trzeciorzędowych i „preglacialnych” z wybranych profili wierceń Warszawy i okolic. Pr. Muz. Ziemi, 25: 29–54.
- KOSMOWSKA-CERANOWICZ B., KOCISZEWSKA-MUSIAŁ G., MUSIAŁ T. 1976 – Mineralogiczno-petrograficzne podstawy wydzielenia kompleksów osadów trzeciorzędowych i „preglacialnych” w wierceniach Hipolitów. Kwart. Geol., 20: 363–379.
- KOCISZEWSKA-MUSIAŁ G. 1978 – Czwartorzędowe surowce okrucowe Suwalszczyzny na tle budowy geologicznej. Pr. Muz. Ziemi, 29: 3–79.
- KOSMOWSKA-CERANOWICZ B., KOCISZEWSKA-MUSIAŁ G., MUSIAŁ T., MÜLLER C. 1990 – Bursztynonośne osady trzeciorzędowe okolic Parczewa. Pr. Muz. Ziemi, 41: 21–35.

Barbara Kosmowska-Ceranowicz